**LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTRAS**

# ĮSAKYMAS
# DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 6 PRIORITETO „DARNAUS TRANSPORTO IR PAGRINDINIŲ TINKLŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA“ 06.3.1-LVPA-V-103 PRIEMONĖS „ELEKTROS PERDAVIMO SISTEMOS MODERNIZAVIMAS IR PLĖTRA“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR. 2 PATVIRTINIMO

2016 m. gegužės 30 d. Nr. 1-172
Vilnius

Vadovaudamasis Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunkčiu,

t v i r t i n u 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 6 prioriteto „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 06.3.1-LVPA-V-103 priemonės „Elektros perdavimo sistemos modernizavimas ir plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 2 (pridedama).

Energetikos ministras Rokas Masiulis

SUDERINTA
Viešosios įstaigos Lietuvos verslo paramos agentūros
2016 m. gegužės 20 d. raštu
Nr. R4-2742(3.14)

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos energetikos ministro
2016 m. gegužės 30 d. Nr. 1-172

# 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ PROGRAMOS 6 PRIORITETO „DARNAUS TRANSPORTO IR PAGRINDINIŲ TINKLŲ INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA“ 06.3.1-LVPA-V-103 PRIEMONĖS „ELEKTROS PERDAVIMO SISTEMOS MODERNIZAVIMAS IR PLĖTRA“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠAS NR. 2

## I SKYRIUS
## BENDROSIOS NUOSTATOS

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 6 prioriteto „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 06.3.1-LVPA-V-103 priemonės „Elektros perdavimo sistemos modernizavimas ir plėtra“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr.2 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – paraiška) pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu, kuriuo patvirtinami tam tikri „2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos“ elementai, kad, siekiant investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslo, iš Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo, Europos socialinio fondo ir specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai būtų teikiama parama Lietuvai (apie nurodytą sprendimą Europos Komisija pranešė dokumentu Nr. C(2014)6397) (toliau – Veiksmų programa), 6 prioriteto „Darnaus transporto ir pagrindinių tinklų infrastruktūros plėtra“ 06.3.1-LVPA-V-103 priemonės „Elektros perdavimo sistemos modernizavimas ir plėtra“ (toliau – priemonė) remiamas veiklas, iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – projektai) vykdytojai, įgyvendindami pagal Aprašą finansuojamus projektus, taip pat viešoji įstaiga Lietuvos verslo paramos agentūra (toliau – įgyvendinančioji institucija), atliekanti paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas vadovaujantis:

2.1. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320);

2.2. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr.1301/2013, dėl Europos regioninės plėtros fondo ir dėl konkrečių su investicijų į ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą tikslu susijusių nuostatų, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1080/2006 (OL 2013 L 347, p. 289);

2.3. 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (OL 2014 L 187, p. 1) (toliau – Reglamentas);

2.4. Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“;

2.5. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“;

2.6. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K–316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės);

2.7. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 1K-499 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašas);

2.8. 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr.1-298 „Dėl 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.9. Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XI-2133 „Dėl Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija).

2.10. Nacionaliniu elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d nutarimu Nr. 746 „Dėl Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano patvirtinimo“ (toliau – Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo planas);

2.11. Pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros kryptimis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. 1-221 „Dėl Pažangiųjų elektros tinklų technologijų ir plėtros krypčių patvirtinimo“;

2.12. Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2015 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1-21 „Dėl Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Atrankos tvarkos aprašas);

2.13. Rekomendacijomis dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, patvirtintomis Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34.

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme ir juos įgyvendinančiuose teisės aktuose.

4. Šio Aprašo tikslais elektros perdavimo linija suprantama kaip elektros inžinerinio tinklo arba elektros inžinerinės sistemos dalis, kurią sudaro kabelių, laidų, izoliatorių ir (ar) laikančiųjų konstrukcijų įranga elektrai persiųsti 110-400 kV įtampos elektros tinkluose.

Pasirengimo projektui veiklos suprantamos kaip projekto veiklos, apimančios parengiamuosius projekto darbus (statinio projektavimas ir teritorijų planavimo darbai), kurie pagal Reglamentą nėra laikomi darbais.

Pažangioji elektros perdavimo linija suprantama kaip elektros perdavimo linija, kurioje įdiegtos išmaniosios apskaitos, stebėjimo ir valdymo sistemos, kita technologinė įranga.

Pažangioji skirstykla suprantama kaip elektros įrenginys, skirtas elektrai priimti ir skirstyti, turintis komutavimo aparatus, magistralines ir jungiamąsias šynas, pagalbinius

įrenginius (kompresorius, akumuliatorius ir kt.), taip pat apsaugos ir automatikos įtaisus ir matavimo prietaisus, kuriame įdiegtos išmaniosios apskaitos, stebėjimo ir valdymo sistemos, kita technologinė įranga.

Pažangioji transformatorių pastotė suprantama kaip 35 kV ir aukštesnės įtampos elektros tinklo dalis, užimanti tam tikrą teritoriją arba patalpą, apimanti transformatorius, skirstyklą ir kitus įrenginius ir statinius, kurioje įdiegtos išmaniosios apskaitos, stebėjimo ir valdymo sistemos, kita technologinė įranga.

Pažangiosios infrastruktūros elementai suprantami kaip išmaniosios apskaitos, stebėjimo ir valdymo sistemos, susidedančios iš elektroninių elektros skaitiklių, įrenginių, valdiklių, programinės įrangos ir pan., suteikiančios galimybę duomenis nuskaityti tam tikrais laiko momentais, juos perduoti GSM/GPRS, LAN, Internet ir kt. technologijomis, tuo pačiu gebančios elektros energetikos sistemos dalyvių (gaminančių ir vartojančių) veiklą valdyti taip, kad užtikrintų ekonominį efektyvumą, elektros energetikos sistemos ilgalaikį funkcionalumą su minimaliais nuostoliais bei aukštą elektros kokybę, jos tiekimo patikimumą ir saugą.

Pažangieji elektros perdavimo tinklai suprantami kaip tarpusavyje sujungtų oro ir (ar) kabelių elektros perdavimo linijų, transformatorių pastočių, skirstyklų, skirtų elektrai persiųsti 110-400 kV įtampos elektros tinkluose, visuma, kurioje įdiegtos išmaniosios apskaitos, stebėjimo ir valdymo sistemos, kita technologinė įranga.

Poveikio aplinkai vertinimo procesas suprantamas taip kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme (toliau – Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas).

Sunkumus patirianti įmonė suprantama kaip apibrėžta Reglamento I skyriaus 2 straipsnio 18 punkte.

Veiklos pelnas suprantamas kaip apibrėžta Reglamento I skyriaus 2 straipsnio 39 punkte.

5. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Ministerija) ir įgyvendinančioji institucija.

6. Pagal priemonę teikiamo finansavimo forma – negrąžinamoji subsidija.

7. Projektų atranka pagal priemonę bus atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

8. Pagal Aprašą iš viso projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 58 000 000 eurų (*penkiasdešimt aštuonių milijonų eurų)*, iš kurių iki 58 000 000 eurų (*penkiasdešimt aštuonių milijonų eurų)* Europos regioninės plėtros fondo lėšų.

9. Priimdama sprendimą dėl projektų finansavimo Ministerija turi teisę Aprašo 8 punkte nurodytas sumas padidinti, neviršydama Priemonių įgyvendinimo plane nurodytos priemonei skirtos lėšų sumos ir nepažeisdama teisėtų pareiškėjų lūkesčių.

10. Priemonės tikslas – diegiant pažangiosios infrastruktūros elementus sudaryti tinkamas prielaidas tarpvalstybinių elektros jungčių integravimui ir viso elektros perdavimo tinklo efektyviam darbui, sumažinti energetinę priklausomybę ir užtikrinti ilgalaikį Lietuvos energetinį saugumą, būtinas sąlygas efektyviam elektros rinkos veikimui, elektros vartojimui bei užtikrinti konkurencingą energetikos sektorių.

11. Pagal Aprašą šios priemonės remiamos veiklos:

11.1. naujų pažangiųjų elektros perdavimo linijų statyba;

11.2. elektros perdavimo linijų modernizavimas, diegiant pažangiosios infrastruktūros elementus;

11.3. transformatorių pastočių ir (arba) skirstyklų modernizavimas, diegiant pažangiosios infrastruktūros elementus;

11.4. naujų pažangiųjų transformatorių pastočių ir (arba) skirstyklų statyba.

12. Pagal Aprašo 11 punkte nurodytas priemonės remiamas veiklas valstybės projektų sąrašą(-us) numatoma sudaryti 2016 m., 2017 m., 2018 m. ir 2019 m.

## II SKYRIUS
## REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

13. Pagal Aprašą galimas pareiškėjas yra juridinis asmuo, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantis perdavimo tinklus, atliekantis nacionalinę balansavimo ir sisteminių paslaugų teikimo funkcijas ir turintis atitinkamą licenciją vykdyti šią veiklą, – perdavimo sistemos operatorius.

14. Pagal Aprašą partneriai negalimi.

15. Valstybės pagalba neteikiama sunkumus patiriančioms įmonėms.

## III SKYRIUS
## PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

16. Projektas turi atitikti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 10 skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

17. Projektas turi atitikti specialųjį projektų atrankos kriterijų, patvirtintą Veiksmų programos stebėsenos komiteto 2015 m. kovo 26 d. posėdžio nutarimu Nr. 44P-2.1 (4) – Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo planą. Laikoma, kad projektas atitinka Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo planą, jei jis:

17.1. atitinka vieną iš Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano 3 punkto papunkčių;

17.2. įtrauktas į Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano 4 punktą;

17.3. įtrauktas ir į Elektros perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo lentelę (Nacionalinio elektros ir gamtinių dujų perdavimo infrastruktūros projektų įgyvendinimo plano 1 priedas).

18. Projektu turi būti prisidedama prie bent vieno Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategijos (toliau – ES BJRS), kuri skelbiama Europos Komisijos interneto svetainėje http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/policy/cooperation/macro-regional-strategies/baltic-sea/library/#1, tikslo įgyvendinimo pagal ES BJRS veiksmų plane, patvirtintame 2015 m. rugsėjo 10 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. SWD(2015)177 final, kuris skelbiamas Europos Komisijos interneto svetainėje http://ec.europa.eu/regional_policy/lt/policy/cooperation/macro-regional-strategies/baltic-sea/library/#1, numatytą politinę sritį ar horizontalųjį veiksmą.

19. Pagal Aprašą nefinansuojami didelės apimties projektai.

20. Teikiamų pagal Aprašą projektų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 48 mėnesiai nuo iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto sutarties (toliau – projekto sutartis) pasirašymo dienos.

21. Tam tikrais atvejais, dėl objektyvių priežasčių, kurių projekto vykdytojas negalėjo numatyti paraiškos pateikimo ir vertinimo metu, projekto vykdymo laikotarpis gali būti pratęstas Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių nustatyta tvarka.

22. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

23. Projektu turi būti siekiama bent vieno iš žemiau išvardytų stebėsenos rodiklių:

23.1. įrengtos naujos ir (arba) atnaujintos transformatorių pastotės ir (arba) skirstyklos, P.S.344;

23.2. nutiestų ir (arba) rekonstruotų elektros perdavimo linijų ilgis, P.S.345.

24. Nustatant stebėsenos rodiklius, skaičiuojant pasiektas jų reikšmes ir atsiskaitant už juos turi būti vadovaujamasi Veiksmų programos stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašu, kuris skelbiamas ES struktūrinių fondų svetainėje (http://www.esinvesticijos.lt) skiltyje „Dokumentai“, dokumentų kategorijoje „Stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašai“.

25. Projekto vykdytojui nepasiekus įsipareigotų pasiekti stebėsenos rodiklių reikšmių, taikomos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 22 skirsnio nuostatos.

26. Projekto parengtumui taikomi šie reikalavimai:

26.1. pareiškėjas, iki Atrankos tvarkos apraše nurodyto termino, turi būti parengęs investicijų projektą su Sąnaudų ir naudos analizės rezultatų skaičiuokle[1], vadovaujantis Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika, kuri patvirtinta viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337 ir skelbiama ES struktūrinių fondų svetainėje (http://www.esinvesticijos.lt) arba ppplietuva.lt svetainėje (http://www.ppplietuva.lt/), skiltyje „Teisinė ir metodinė informacija“[2];

26.2. jei, vadovaujantis Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu, privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą, pareiškėjas iki paraiškos pateikimo turi būti parengęs Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą ir turėti atsakingos institucijos galiojantį teigiamą sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių arba galiojančią atrankos išvadą, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas, kai pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatas nustatyta tvarka turi būti atliktos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros;

26.3. pareiškėjas iki paraiškos pateikimo turi būti parengęs rašytinį paaiškinimą dėl jo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, kai pareiškėjo planuojamai ūkinei veiklai netaikomi reikalavimai dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo;

26.4. kai planuojama ūkinė veikla (arba planų ar programų įgyvendinimas) susijusi(-ęs) su įsteigtomis ar potencialiomis „Natura 2000“ teritorijomis ar artima tokių teritorijų aplinka, pareiškėjas iki paraiškos pateikimo turi būti atlikęs „Natura 2000“ teritorijų reikšmingumo nustatymą, vadovaujantis Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255 „Dėl Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis ir turėti atsakingos institucijos Planų ar programų įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo išvadą;

26.5. pareiškėjas iki paraiškos pateikimo turi būti pradėjęs projekto darbų viešųjų pirkimų procedūras, tačiau atsižvelgiant į Aprašo 28 punkto reikalavimus, viešųjų pirkimų procedūros negali būti pasibaigusios. Viešųjų pirkimų pradžia ir pabaiga suvokiamos taip, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymas) 7 straipsnio 2 ir 4 dalyse;

26.6. pareiškėjas iki paraiškos pateikimo turi būti pradėjęs projektui numatytų investicijų derinimą su Valstybine kainų ir energetikos kontroles komisija jos nustatyta tvarka.

27. Rengiant viešuosius pirkimus rekomenduojame įvertinti galimybę prisidėti prie Viešųjų pirkimų įstatymo 24 straipsnio 3 dalyje nustatytų energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų taikymo.

28. Projekto veiklos, išskyrus pasirengimo projektui veiklas, kurioms prašoma finansavimo, gali būti pradėtos įgyvendinti ne anksčiau nei po paraiškos registravimo įgyvendinančioje institucijoje dienos, tačiau projekto išlaidos nuo paraiškos registravimo iki sprendimo dėl projekto finansavimo priėmimo yra patiriamos pareiškėjo rizika. Jeigu projekto veiklos, išskyrus pasirengimo projektui veiklas, pradedamos įgyvendinti iki paraiškos registravimo įgyvendinančioje institucijoje dienos, visas projektas tampa netinkamas ir jam finansavimas neskiriamas.

29. Projekte negali būti numatyti apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties,

---

[1] Diskonto normą rekomenduojama nustatyti vadovaujantis 2014 m. gruodį Europos Komisijos patvirtintomis Investicinių projektų kaštų-naudos analizės gairėmis (angl. Guide to Cost-benefit Analysis of Investment Projects. Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020).

[2] Teisinė ir metodinė informacija→Metodiniai dokumentai→Investicijų projektų rengimas

tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

30. Projektu turi būti prisidedama prie darnaus vystymosi principo įgyvendinimo ekonomikos ir aplinkosaugos srityse, t. y. įgyvendinant projekto veiklas turi būti prisidedama prie Nacionalinės darnaus vystymosi strategijoje aprašytų ilgalaikių ir trumpalaikių energetikos tikslų, jų uždavinių.

## IV SKYRIUS
## TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

31. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių VI skyriuje ir Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, paskelbtose ES struktūrinių fondų svetainėje (http://www.esinvesticijos.lt)[3], išdėstytus projekto išlaidoms taikomus reikalavimus.

32. Projekto tinkamos finansuoti išlaidos yra projekto veiklų išlaidos, patirtos nuo paraiškos registravimo įgyvendinančioje institucijoje dienos iki projekto finansavimo pabaigos, taip pat pasirengimo projektui veiklų išlaidos, patirtos nuo 2014 m. sausio 1 d. iki projekto finansavimo pabaigos.

33. Mažiausia galima projektui skirti finansavimo lėšų suma yra 250 000 eurų (*du šimtai penkiasdešimt tūkstančių eurų*).

34. Pagal Aprašą projekto veiklos(-ų) finansavimas yra valstybės pagalba, teikiama pagal Reglamentą. Valstybės pagalbos energetikos infrastruktūrai teikimo sąlygos, kurios atitinka Reglamento nuostatas, yra suderinamos su vidaus rinka.

35. Įgyvendinančioji institucija tikrina projekto atitiktį Reglamento I skyriuje nustatytiems bendriesiems reikalavimams ir Reglamento III skyriaus 48 straipsnyje nustatytiems valstybės pagalbos energetikos infrastruktūrai teikimo reikalavimams pagal projekto atitikties valstybės pagalbos taisyklėms patikros lapą (pildomas Aprašo 2 priedas).

36. Valstybės pagalba turi būti skaidri, kaip nurodyta Reglamento 5 straipsnio 1 dalyje.

37. Vadovaujantis Reglamento 48 straipsnio 5 dalimi pareiškėjas, turi parengti informaciją apie valstybės pagalbą projektui, t.y. prognozuojamus finansinius srautus (pildomas Aprašo 4 priedas).

38. Didžiausia galima projekto finansuojamoji dalis sudaro 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų ir negali viršyti tinkamų finansuoti išlaidų ir investicijos veiklos pelno skirtumo. Pareiškėjas privalo prisidėti prie projekto finansavimo ne mažiau nei 50 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

39. Projekto pajamomis laikomos visos dėl projekto įgyvendinimo gaunamos pajamos iš reguliuojamų paslaugų (produktų) teikimo bei nereguliuojamų paslaugų (produktų) teikimo. Kai rengiant Aprašo 26.1 papunktyje nurodytus dokumentus prognozuojamos pajamas iš reguliuojamų paslaugų (produktų) teikimo dėl projekto įgyvendinimo, vadovaujamasi projektinio pasiūlymo teikimo metu galiojančiais reguliuojamų paslaugų tarifais. Į projekto pajamas taip pat turi būti įskaičiuojami sutaupymai atsiradę dėl projekto įgyvendinimo.

40. Projektas negali būti dirbtinai išskaidomas, kaip nurodyta Reglamento I skyriaus 4 straipsnio 2 dalyje.

41. Pagal Aprašą valstybės pagalba nėra teikiama pareiškėjui, jeigu jis nėra grąžinęs anksčiau gautos valstybės pagalbos, kuri Europos Komisijos sprendimu pripažinta neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka.[4]

42. Pareiškėjas savo iniciatyva ir savo ir (arba) kitų šaltinių lėšomis gali prisidėti prie projekto įgyvendinimo didesne nei reikalaujama lėšų suma.

---

[3] Dokumentai→Finansavimo skyrimas→Gairės ir rekomendacijos

[4] Žr. Reglamento 1 straipsnio 4 dalies a punktą, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 1995 m. rugsėjo 13 d. sprendimą C-188/92 *TWD Textilwerke Deggendorf GmbH v Vokietija*.

43. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama iš projekto vykdytojo lėšų.

44. Projekto biudžetas sudaromas vadovaujantis Rekomendacijomis dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams.

45. Pagal Aprašą ir Reglamento 7 ir 48 straipsnius tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

45.1. 3 išlaidų kategorija „Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“ – statybos, rekonstravimo, modernizavimo, griovimo ir kt. darbai, tiesiogiai susiję su projekto veiklomis;

45.2. 3 išlaidų kategorija „Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai“ – projektavimo ir inžinerinės paslaugos, techninės priežiūros ir projekto vykdymo priežiūros, ekspertizių paslaugos, tiesiogiai susijusios su projekto veiklomis;

45.3. 4 išlaidų kategorija „Įranga, įrenginiai ir kt. turtas“ – tiesioginėms projekto veikloms vykdyti reikalinga įranga, įrenginiai ir kt. turtas: kompiuterinės technikos, kitos įrangos, įrenginių ir kito ilgalaikio turto įsigijimo arba finansinės nuomos (išperkamosios nuomos) išlaidos. Finansinės nuomos (išperkamosios nuomos) laikotarpis negali būti ilgesnis už projekto įgyvendinimo laikotarpį, tai yra finansinės nuomos (išperkamosios nuomos) būdu įsigytas ilgalaikis turtas iki projekto įgyvendinimo pabaigos turi tapti projekto vykdytojo nuosavybe.

46. Darbų, projektavimo ir kitų paslaugų, numatytų Aprašo 45 punkte, įkainiai nustatomi vadovaujantis naujausios redakcijos statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo rekomendacijomis[5] arba rinkoje egzistuojančiomis darbų ar paslaugų kainomis. Pareiškėjas privalo turėti dokumentus, įrodančius projekto biudžeto pagrįstumą (projektinės sąmatos arba techniniai projektai, arba tiekėjų komerciniai pasiūlymai, arba nuorodos į rinkoje galiojančias kainas arba galimybių studijos ir panašiai).

47. Įsigyjamas turtas turi būti naujas.

48. Pagal Aprašą netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos:

48.1. išlaidos, neišvardytos šio Aprašo 45 punkte;

48.2. išlaidos, patirtos, kai paslaugas ar prekes atitinkančias Aprašo 45 punkte išvardintoms išlaidoms teikia susijęs su pareiškėju asmuo. Susijusiais asmenimis laikomi asmenys, atitinkantys susijusių ūkio subjektų grupės apibrėžimą, įtvirtintą Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 14 dalyje;

48.3. išlaidos, aprašytos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 34 skirsnyje;

48.4. investicijų projekto, projektinio pasiūlymo ir paraiškos parengimo išlaidos.

49. Pagal Aprašą kryžminis finansavimas netaikomas.

50. Valstybės pagalba, kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti ir kuriai pagal Reglamentą taikoma išimtis, gali būti sumuojama su:

50.1. bet kokia kita valstybės pagalba, jei tos priemonės yra susijusios su skirtingomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurias galima nustatyti;

50.2. bet kokia kita valstybės pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurios iš dalies arba visiškai sutampa, tik jeigu taip susumavus neviršijamas didžiausias pagalbos intensyvumas ar pagalbos suma, pagal Reglamentą taikoma tai pagalbai.

51. Pagal Aprašą teikiama valstybės pagalba nesumuojama su jokia *de minimis* pagalba, susijusia su tomis pačiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, jeigu susumavus būtų viršytas pagalbos intensyvumas, nustatytas Reglamento III skyriaus 48 straipsnio 5 dalyje.

52. Projektas ir projekto veiklos negali būti finansuotos ar finansuojamos iš kitų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, kitų piniginių išteklių, kuriais disponuoja valstybė ir (ar) savivaldybės, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, kitų Europos Sąjungos finansinės paramos priemonių ar kitos tarptautinės paramos lėšų ir kurioms

[5] Rekomendacijos dėl statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo registruojamos Juridinių asmenų, fizinių asmenų ir mokslo įstaigų parengtų rekomendacijų dėl statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo registre, kurį Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. D1-492 administruoja VĮ Statybos produktų sertifikavimo centras.

apmokėti skyrus Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų jos būtų pripažintos tinkamomis finansuoti ir (arba) apmokėtos daugiau nei vieną kartą. Pareiškėjas pildo Aprašo 3 priedą, kuriame nurodo informaciją apie pareiškėjui suteiktą valstybės pagalbą ir kitus finansavimo šaltinius.

## V SKYRIUS
## PROJEKTINIŲ PASIŪLYMŲ, PARAIŠKŲ RENGIMAS, TEIKIMAS, VERTINIMAS, SPRENDIMAS DĖL PROJEKTO FINANSAVIMO, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS IR KONSULTAVIMAS

53. Pareiškėjai, vadovaudamiesi Atrankos tvarkos aprašu, turi Ministerijai pateikti:

53.1. raštu ir elektroninėje laikmenoje projektinį pasiūlymą dėl valstybės projekto įgyvendinimo, parengtą pagal formą, numatytą Atrankos tvarkos aprašo 1 priede. Kartu su projektiniu pasiūlymu pareiškėjai turi raštu ir elektroninėje laikmenoje (.xlsx formatu) pateikti investicijų projektą su Sąnaudų ir naudos analizės rezultatų skaičiuokle kaip nurodyta Aprašo 26.1 papunktyje;

53.2. informaciją, kad tenkina Aprašo 26 punkte projekto parengtumui taikomus reikalavimus.

54. Ministerija, vadovaudamasi Atrankos tvarkos aprašu, įvertinusi projektinius pasiūlymus, priima sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo sudarymo ar keitimo. Į valstybės projektų sąrašą įtraukiami tik Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 37 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgyja teisę teikti paraišką įgyvendinančiajai institucijai Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 6 skirsnyje nurodyta tvarka.

55. Įgyvendinančioji institucija raštu informuoja į valstybės projektų sąrašą įtrauktus pareiškėjus, apie galimybę teikti paraiškas kaip nurodyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 41 punkte.

56. Siekdamas gauti finansavimą, pareiškėjas turi užpildyti paraišką, kurios forma (.pdf formatu) skelbiama ES struktūrinių fondų svetainės (http://www.esinvesticijos.lt) skiltyje „Finansavimas“.

57. Pareiškėjas pildo paraišką ir kartu su Aprašo 62 punkte nurodytais priedais teikia ją įgyvendinančiajai institucijai per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS).

58. Jei paraiškos gali būti teikiamos per DMS, ir pareiškėjas iki paraiškos teikimo nėra registruotas DMS naudotoju, jis prieš pateikdamas paraišką, turi užsiregistruoti DMS naudotoju naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma. DMS naudojimosi tvarka nustatyta Duomenų teikimo per DMS tvarkos apraše (Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 1 priedas).

59. Tuo atveju, kai DMS funkcinės galimybės nepakankamos ar neužtikrinamos, paraiška su priedais įgyvendinančiajai institucijai teikiami kaip pasirašytas popierinis dokumentas arba kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas saugiu elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumento formą pasirenka pareiškėjas. Kai paraiška teikiama kaip elektroninis dokumentas, kartu su paraiška teikiami dokumentai ir (ar) skaitmeninės pridedamų dokumentų kopijos elektroniniu parašu gali būti netvirtinami.

60. Jei paraiška kartu su Aprašo 62 punkte nurodytais priedais teikiama kaip popierinis dokumentas, pareiškėjas turi pateikti vieną paraiškos su priedais originalą ir elektroninę užpildytos paraiškos formos ir priedų versiją. Paraiškos ir priedų originalo ir elektroninės versijos turinys turi būti identiškas. Įgyvendinančioji institucija, nustačiusi, kad paraiškos ir priedų elektroninės versijos turinys neatitinka originalo, vadovaujasi paraiškos ir priedų originale nurodyta informacija. Paraiška su priedais gali būti pateikta registruotu laišku, per pašto kurjerį arba įteikta asmeniškai kvietime nurodytu adresu.

61. Jei paraiška kartu su Aprašo 62 punkte nurodytais priedais teikiama kaip elektroninis dokumentas, pareiškėjas užpildo paraiškos formą ir pateikia jį įgyvendinančios institucijos nurodytu elektroniniu paštu.

62. Kartu su paraiška pareiškėjas turi pateikti:

62.1. dokumentus, jų nuorašus ar kopijas apie projektui taikomus aplinkosauginius reikalavimus, kaip nurodyta Aprašo 26.2, 26.3 ir 26.4 papunkčiuose;

62.2. viešųjų pirkimų procedūros pradžią pagrindžiančius dokumentus (jų kopijas, ar nuorašus, ar, jei pirkimo dokumentai skelbiami Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje – skelbimo numerį), kaip nurodyta Aprašo 26.5 papunktyje;

62.3. informaciją apie gautą valstybės pagalbą ir kitus finansavimo šaltinius (Aprašo 3 priedas);

62.4. informaciją apie valstybės pagalbą projektui, kaip nurodyta Aprašo 37 punkte (Aprašo 4 priedas).

62.5. Valstybines kainų ir energetikos kontroles komisijos nutarimo dėl investicijų sąrašo derinimo arba nutarimo dėl investicijų projekto derinimo, apimančio projekte numatytas investicijas, išrašą, patvirtintą įmonės vadovo parašu, ar kopiją. Išrašą arba kopiją pareiškėjas turi pateikti su paraiška arba ne vėliau kaip per 1 mėn. nuo paraiškos pateikimo.

62.6. projektui numatytų investicijų derinimo su Valstybine kainų ir energetikos kontroles komisija pradžią pagrindžiančius dokumentus (jų kopijas, ar nuorašus), kaip nurodyta Aprašo 26.6 papunktyje;

62.7. laisvos formos deklaraciją, kad užtikrins iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų finansuotos infrastruktūros atnaujinimą jai nusidėvėjus, kaip nurodyta Aprašo 88 punkte;

62.8. dokumentus, įrodančius projekto biudžeto pagrįstumą, kaip nurodyta Aprašo 46 punkte;

62.9. jeigu pareiškėjas už paskutinius dvejus metus nėra pateikęs Juridinių asmenų registrui metinės finansinės atskaitomybės dokumentų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų (jeigu sudaroma) ir nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitų), – paskutinių dvejų metų patvirtintos finansinės atskaitomybės dokumentų ir paskutinio ketvirčio iki paraiškos pateikimo tarpinės finansinės atskaitomybės dokumentų, pasirašytų įmonės direktoriaus ir patvirtintų įmonės antspaudu, kopijas;

62.10. įrodymus, kad turi stabilius ir pakankamus finansų išteklius, gali užtikrinti savo veiklos tęstinumą per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį ir prisidėti prie projekto finansavimo nuosavomis lėšomis. Pareiškėjo nuosavų lėšų finansavimo šaltiniai turi būti aiškiai apibrėžti, patikimi, tinkami, pakankami ir realus paraiškos pateikimo metu. Pakankamai apibrėžtais, patikimais ir tinkamais nuosavų lėšų finansavimo šaltiniais gali būti laikomi:

62.10.1. banko paskola. Tokiu atveju su paraiška pateikiama pažyma, kurioje nurodytas banko sprendimas suteikti paskolą konkrečiam projektui, esant ar įvykdžius tam tikras sąlygas. Pasirašytos kredito sutarties kopija turi būti pateikta iki projekto sutarties pasirašymo datos;

62.10.2. pareiškėjo piniginės lėšos. Tokiu atveju su paraiška pateikiamas sprendimas, patvirtintas juridinio asmens atitinkamo valdymo organo ar asmens (asmenų grupės), turinčio(-ios) teisę priimti tokius sprendimus, kuriais nutarta projekto įgyvendinimui skirti tam tikrą juridinio asmens lėšų sumą;

62.10.3. savininko ir (ar) dalyvių piniginiai įnašai. Tokiu atveju su paraiška pateikiamas savininko ir (ar) dalyvių sprendimas (susirinkimo protokolo kopija) skirti konkrečią lėšų sumą projektui įgyvendinti bei dokumentai, patvirtinantys savininko ir (ar) dalyvių finansinius pajėgumus skirti lėšas (patvirtintos finansinės atskaitomybes dokumentų kopijos, aktuali pajamų deklaracija, patvirtinta VMI žyma ir (ar) kt.).

63. Jei teikdamas paraišką pareiškėjas Aprašo 62 punkte nurodytus priedus yra pateikęs įgyvendinančiajai institucijai su ankstesne paraiška, juos teikti pakartotinai neprivalo, bet turi nurodyti rašto, kuriuo pateiktas(-i) priedas(-ai), pavadinimą, numerį ir išsiuntimo datą. Jei informacija pateikta rašto priede – priedo pavadinimą ir (ar) numerį.

64. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma valstybės projektų sąraše. Jei priedai teikiami ne kartu su paraiška, jie turi būti pateikti iki paraiškai teikti nustatyto termino paskutinės dienos. Paraiškos pateikimo data ir laikas nustatomi pagal paskutinio pateikto priedo pateikimo datą ir laiką.

65. Jei laikinai nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, ir dėl to pareiškėjai negali pateikti paraiškos ar jos priedo(-ų) paskutinę paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (ar) sudaro galimybę paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai paskelbia Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 82 punkte nustatyta tvarka.

66. Įgyvendinančioji institucija ne vėliau kaip per 7 dienas nuo paraiškos gavimo dienos per DMS arba raštu, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės, informuoja pareiškėją apie paraiškos registravimą ir jai suteiktą unikalų paraiškos kodą.

67. Įgyvendinančioji institucija ne vėliau kaip per 7 dienas nuo paraiškos pateikimo dienos paskutinės dienos ES struktūrinės paramos svetainėje (http://www.esinvesticijos.lt) paskelbia informaciją apie registruotas paraiškas, vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 99 punktu.

68. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 4 ir 5 skirsniuose nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta įgyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

69. Įgyvendinančioji institucija atlieka projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 14 ir 15 skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo 1 priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

70. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti prašomą informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą, vadovaujantis Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 14 ir 15 skirsniais. Jeigu paraiškoje pateiktos informacijos ir duomenų pakanka sprendimui dėl projekto vertinimo priimti, raštas dėl informacijos patikslinimo nesiunčiamas.

71. Paraiškos vertinamos įgyvendinančios institucijos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo valstybės projekto paraiškos gavimo dienos.

72. Nepavykus paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra projekto įgyvendinimo ir (ar) administravimo vietoje, taip pat kai buvo gauta paraiškų, kurių suma didesnė, nei kvietimui teikti paraiškas skirta lėšų suma), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS, arba raštu, jei nėra užtikrintas DMS funkcionalumas.

73. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 14–15 skirsniuose pagal juose nustatytą tvarką. Apie paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės – raštu, ir paraiškoje nurodytu elektroniniu paštu per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

74. Pareiškėjas sprendimą dėl paraiškos atmetimo gali apskųsti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 43 skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

75. Įgyvendinančiajai institucijai baigus paraiškų vertinimą, sprendimą dėl projekto finansavimo arba nefinansavimo priima Ministerija Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 17 skirsnyje nustatyta tvarka.

76. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS, o jei nėra užtikrintas DMS

funkcionalumas – raštu, pateikia sprendimą dėl projekto finansavimo jame nurodytiems pareiškėjams.

77. Siekiant neviršyti Apraše nustatyto projektui finansavimo dydžio, paskutinio mokėjimo prašymo tikrinimo metu projektui suteikta valstybės pagalba bus diskontuojama vadovaujantis Reglamento 7 straipsnio 3 dalies nuostatomis.

78. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės projektų sutartys tarp pareiškėjų ir įgyvendinančiosios institucijos ne vėliau kaip per 60 dienų nuo sprendimo dėl projektų finansavimo priėmimo dienos.

79. Ministerijai priėmus sprendimą dėl projekto finansavimo įgyvendinančioji institucija, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 18 skirsnyje nustatyta tvarka ir pagal Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 4 priede nustatytą formą, parengia ir pateikia pareiškėjui projekto sutarties projektą bei nurodo pasiūlymo pasirašyti projekto sutartį galiojimo terminą, kuris negali būti trumpesnis nei 14 dienų.

80. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas iki įgyvendinančios institucijos nustatyto pasiūlymo galiojimo termino pabaigos turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti projekto sutarties pasirašymo terminą.

81. Įgyvendinančioji institucija, įvertinusi prašymo priežastis ir atsižvelgdama į Aprašo 78 punkte nustatytą projektų sutarčių sudarymo terminą, turi teisę pratęsti sutarties pasirašymo terminą, ir apie savo sprendimą informuoti pareiškėją ne vėliau kaip per 7 dienas nuo prašymo gavimo dienos.

82. Projekto sutarties originalas gali būti rengiamas ir teikiamas:

82.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas, arba

82.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu, priklausomai nuo to, kokią šio dokumentų formą pasirenka projekto vykdytojas.

## VI SKYRIUS
## PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

83. Projektas įgyvendinamas pagal projekto sutartyje, Projektų administravimo ir finansavimo taisyklėse ir Apraše nustatytus reikalavimus.

84. Projekto vykdytojas privalo informuoti apie įgyvendinamą ar įgyvendintą projektą Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 37 skirsnyje nustatyta tvarka.

85. Projekto vykdytojas turi apdrausti projekto įgyvendinimui skirtą ilgalaikį materialųjį turtą, kuris įsigytas ar sukurtas iš projektui skirto finansavimo lėšų, maksimaliu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų. Turtas turi būti apdraustas projekto įgyvendinimo laikotarpiui nuo tada, kai yra sukuriamas ar įsigyjamas. Draudiminio įvykio atveju Projekto vykdytojas turi atkurti prarastą turtą.

86. Projekto užbaigimo reikalavimai nustatyti Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 27 skirsnyje.

87. 5 (penkerius) metus po projekto finansavimo pabaigos turi būti užtikrintas investicijų tęstinumas Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 27 skirsnyje nustatyta tvarka.

88. Projekto vykdytojas turi užtikrinti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuotos infrastruktūros atnaujinimą jai nusidėvėjus.

89. Visi su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 42 skirsnyje ir Reglamento 9 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

90. Elektros energetikos infrastruktūrai taikomos trečiųjų asmenų prieigos taisyklės pagal Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 31 straipsnio 9 punktą ir 59 straipsnio 3 dalį.

## VII SKYRIUS
## BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

91. Aprašo keitimo tvarka yra nustatyta Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 11 skirsnyje.

92. Jei Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, taikomas Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 91 punktas.